

Dofinansowano ze środków
WFOŚiGW w Katowicach

Nasz Racibórz, nasza ekologia!

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Fundusz w Narodowej Radzie Ekologicznej

Racibórz » Gabriela Lenartowicz – prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach uczestniczyła 24 września w wyjazdowym posiedzeniu Narodowej Rady Ekologicznej w Dębicy. Spotkanie odbyło się w trakcie ogólnopolskiej narady dla nauczycieli poświęconej edukacji ekologicznej.

Podczas konferencji, zorganizowanej przez Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, zaprezentowano efekty prac Laureatów poprzednich edycji kategorii Promotor Ekologii w Narodowym Konkursie Ekologicznym

Przyjazni Środowisku, Szczególne uznanie zdobyły ośrodki edukacyjne, które wyróżniły się prowadząc innowacyjne i oryginalne projekty mogące mieć znaczący wpływ na zmianę świadomości ekologicznej lokalnych społec-

ności. Przykład, takiego już zrealizowanego zadania, członkowie Narodowej Rady Ekologicznej mogli zobaczyć wizytując Centrum Edukacji Ekologicznej - Grodzisko w Dębicy. Zaprezentowano tam ośrodek zbudowany na wzór starego grodu słowiańskiego z możliwością uczestniczenia w poznawaniu warunków bytu i współpracy z przyrodą ludzi żyjących dawniej na tych terenach.

Narodowa Rada Ekologiczna pod przewodnictwem Małżonki Prezydenta RP Anny Komorowskiej jest Najwyższym Organem Narodowego Konkursu Ekologicznego Przyjazni Środowisku, którego celem jest wyłonienie i nagradzanie tych samorządów, przedsiębiorstw a także placówek edukacyjnych, które dzięki poczynionym inwestycjom oraz

wdrażaniu programów edukacyjnych przyczyniły się do poprawy środowiska naturalnego oraz do zwiększenia świadomości ekologicznej.

Zainicjowano właśnie XIV edycję Konkursu. Do maja 2013 roku Narodowa Rada Ekologiczna - złożona z przedstawicieli Parlamentu, Inspektoratów Ochrony Środowiska, Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, uczelni akademickich oraz organizacji branżowych - wybierze Laureatów w pięciu kategoriach: samorząd przyjazny środowisku, przedsiębiorstwo przyjazne środowisku, promotor ekologii oraz przyzna europejskie nagrody ekologiczne dla przyjaznego środowisku samorządu i przedsiębiorstwa.

Idea Konkursu opiera się na założeniu, że promowanie obywatelskich postaw proekologicznych ma równie fundamentalne znaczenie jak wdrażanie przyjaznych środowisku technologii. Co roku Konkurs przyciąga coraz większą liczbę samorządów, przedsiębiorstw, placówek edukacyjnych oraz organizacji pozarządowych.

WFOŚiGW w Katowicach dla wyróżnionych w konkursie „Przyjazni Środowisku” z województwa śląskiego przyznaje specjalne nagrody finansowe.

eco

Akcja sprzątania świata w Raciborzu

Miasto Racibórz wzorem lat ubiegłych włączyło się w akcję inicjowaną przez Fundację Nasza Ziemia. W akcji „Sprzątanie Świata” wzięli udział uczniowie raciborskich placówek oświatowych uzbrojeni w rękawiczki i worki na śmieci. Tegoroczna myśl prze-

wodnia brzmi: „Kocham, lubię, szanuję... nie śmieję”. Uczniowie SP 4 przemaszserowali przez tereny zielone Skweru Sybiraków, gdzie zbierali leżące na trawie i w krzakach śmieci, które od razu były segregowane.

Eko z naszych stron

Nowy numer Eko-Info

Ukazał się nowy numer internetowego kwartalnika Eko-Info, w którym eksperci Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach przedstawiają swe analizy i opinie na tematy istotne dla ochrony środowiska. Tym razem szczególnie dużo uwagi zostało poświęcone efektom i problemom związanym z rozliczaniem projektów realizowanych w regionie w ramach kończącego się obecnego etapu europejskiego programu pomocowego „Infrastruktura i Środowisko”. Istotne dla ochrony środowiska w woj. śląskim są dziś również problemy dotyczące inwestycji wykorzystujących odnawialne źródła energii. W tym numerze Eko-Info zaprezentowano zatem korzyści dla środowiska płynące z ich instalowania oraz możliwości wykorzystania na te przedsięwzięcia publicznego wsparcia finansowego w ramach - obowiązujących w WFOŚiGW - nowych zasad dofinansowania.

Fundusz ratuje pomniki przyrody

Gmina Strumień otrzymała ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dota-

cję do kwoty 46 tys. zł na przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych pomników przyrody i innych cennych drzew znajdujących się na tym terenie. Przeprowadzony niedawno przegląd drzewostanu w gminie ukazał niezadawalający stan zdrowotny drzew objętych ochroną prawną jako pomników przyrody. Niezbędne okazało się natychmiastowe przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych m.in. obcięcie uschniętych gałęzi i chorych konarów, usunięcie obumarłych i uszkodzonych innych części drzew, a także wzmocnienie osłabionych konarów przy pomocy opasek. Do zabiegów zakwalifikowano 26 drzew uznanych za pomniki przyrody. Znalazło się wśród nich m.in. 18 drzew w wieku 150-300 lat tworzących w Pruchnej aleję lipową, dwa dęby liczące ok. 300 lat oraz cztery pojedyncze drzewa w Strumieniu: 400-letnia lipa, 250-letni wiąz i dwa 250-letnie dęby. Prace pielęgnacyjne obejmą także rosnące w miejscowości Drogomyśl 400-letni dąb i wiekowy wiąz. Ponadto usunięte zostanie 135 metrów kwadratowych samosiewów i zakrzaceń od dziesięciu lat rosnących pod chronionymi drzewami. Wszystkie prace zakończone zostaną na wiosnę 2013 roku. Twórcą pojęcia pomnika przyrody był

Aleksander von Humboldt – wybitny uczyony, przyrodnik i podróżnik z przełomu XVIII i XIX wieku. W sprawozdaniu z podróży do Wenezueli określił mianem pomnika przyrody rosnące w tym kraju olbrzymie drzewo zwane „Zamang” z rodziny mimoszowatych. Trafne porównanie wartości takiego „zabytku przyrody” do pomników architektury lub sztuki przyczyniło się do szybkiego uznania celowości i spopularyzowania tej formy ochrony przyrody. W Polsce, choć pierwszy przepis prawny chroniący drzewa wydano w XV wieku, a dziś pomniki przyrody tworzone są w oparciu o ustawę z 2004 roku, to stan wielu z nich dziś nie jest dobry i często wymaga interwencji gminnych służb dbających o konserwację i pielęgnację przyrody. Szacuje się, że obecnie w Polsce jest objętych ochroną prawną ok. 40 tys. obiektów przyrodniczych. Najczęściej są to aleje i grupy zabytkowych drzew. W woj. śląskim takich pomników przyrody jest ponad 2 tys. Co roku WFOŚiGW w Katowicach na ich pielęgnację przeznacza ok. 200 tys. zł. W powiecie raciborskim WFOŚiGW wsparł renowację parku Zamkowego w Raciborzu i przepalacowego parku w Krowiarkach.

Wspierają Naturę 2000

Racibórz » Natura nie boli – pod takim hasłem w Katowicach rozpoczęła się kilkumiesięczna kampania edukacyjno-informacyjna promująca Sieć Natura 2000 w województwie śląskim. Jej organizatorem jest Stowarzyszenie Zrównoważonego Rozwoju Śląska LIBRA i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dofinansował tę akcję dotacją w wysokości 60 tys. złotych.

Środki te przeznaczone zostaną przede wszystkim na materiały informacyjne, zrealizowanie filmu edukacyjnego oraz stworzenie interaktywnej strony internetowej dotyczącej funkcjonowania obszarów i objętych ochroną przyrodniczą Natura 2000. To jedna z pierwszych tego typu kampanii w Polsce. Jej celem jest obalenie stereotypu, zgodnie z którym na obszarach chronionych w ramach europejskiej sieci Natura 2000 niemożliwe są inwestycje. Tymczasem faktycznie ochronie nie podlega – jak np. w rezerwach przyrody – cały obszar, ale konkretne siedliska i gatunki, a formy i sposoby ochrony nie są z góry określone, ale mogą być kształtowane elastycznie.

Natura 2000 nie blokuje możliwości realizowania inwestycji zarówno małych, jak i dużych. Obowiązujące w tym zakresie zasady to swoiste sito, filtr, który umożliwia realizację inwestycji dobrze zaplanowanych i zaprojektowanych, a blokuje te, które są źle przygotowane pod względem środowiskowym – wyjaśnił podczas konferencji prasowej inicju-

jącej tę kampanię, dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach Bernard Błaszczak. Jak stwierdzono, do tej pory świadomość zasad inwestowania na chronionych terenach – zarówno wśród inwestorów, jak i zwykłych ludzi – jest bardzo niska. Większość Polaków słyszała o sieci Natura 2000 jedynie w kontekście blokowania lub opóźniania inwestycji, np. drogowych. Inicjatorzy kampanii przekonują, że inwestowanie na chronionych terenach jest jednak możliwe.

Gabriela Lenartowicz – prezes WFOŚiGW w Katowicach mówiła, że choć Fundusz jest instytucją finansową, to chętnie włącza się i wspiera tego rodzaju działania służące kształtowaniu świadomości ekologicznej pozwalając inwestorom i przedsiębiorcom prowadzić normalną działalność na przyrodniczych terenach chronionych. Chodzi nam o zburzenie stereotypów, że tereny objęte programem Natura 2000 są z góry przekreślone i wyłączone z aktywności człowieka. Projekt „Natura nie boli” zakłada rozpoczęcie w województwie śląskim

publicznej debaty i upowszechnienie wiedzy o najcenniejszych walorach przyrodniczych regionu oraz o możliwościach rozwoju gospodarczego z uwzględnieniem zasad ochrony przyrody, założeń programu Natura 2000, a także obowiązujących w nim przepisów i norm prawnych.

Ustanowienie obszarów sieci Natura 2000 wynika z unijnych przepisów – tzw. dyrektyw ptasiej i siedliskowej. W woj. śląskim takich obszarów jest 41, być może przybędzie 5 kolejnych. Chronione są konkretne siedliska i gatunki roślin i zwierząt. Wolno tam inwestować pod warunkiem, że przedsięwzięcie nie zaszkodzi chronionej przyrodzie.

W woj. śląskim obszary ochrony ptaków stanowią 5 proc. powierzchni regionu, a obszary siedliskowe 7,5 proc. Często tereny te pokrywają się w części lub w całości, jak np. w Beskidzie Żywieckim, który należy do największych chronionych obszarów w regionie. Pierwszym obszarem Natury 2000 w woj. śląskim była dolina górnej Wisły, gdzie znajduje się m.in. zbiornik goczalkowski oraz stawy hodowlane.